

Q&A Vaccinatiegraad RVP 2022 – Noord-Holland Noord

Het RIVM spreekt in zijn [nieuwsbericht van 29 juni](#) zorgen uit over de landelijke daling van de vaccinatiegraad. Ook in Noord-Holland Noord is de vaccinatiegraad gedaald. Is er reden tot zorg? **Lopen kinderen extra gevaar om ziek te worden?**

GGD Hollands Noorden (GGD HN) is bekend met het artikel en deelt de zorgen omtrent de dalende vaccinatiegraad. Wel brengen wij graag de nuancering aan dat het RIVM niet precies weet hoeveel lager de vaccinatiegraad is. Het RIVM ontvangt sinds 1 januari 2022 vanwege de invoering van het informed consent¹ een deel van de vaccinaties anoniem. Dat gebeurt als mensen nog geen toestemming geven om hun gegevens met het RIVM te delen. Anonieme vaccinaties kunnen niet worden meegeteld voor de vaccinatiegraad, waardoor deze lager wordt gerapporteerd dan hij daadwerkelijk is. Het aantal vaccinaties dat niet kan worden meegeteld is nu nog vrij klein doordat kinderen grotendeels al vóór 2022 voor de RVP-vaccinaties zijn uitgenodigd.

	Aandeel (%) anonieme vaccinaties in 2022 werkgebied GGD Hollands Noorden
DKTP-Hib-HepB tot en met 2 jaar	2,9%
Pneumokokken tot en met 2 jaar	2,7%
BMR (zuigeling + 9-jarigen)	3,2%
MenACWY (zuigeling + 14-jarigen)	5,1%

Een tweede aanvulling is dat het risico op een lokale uitbraak vooral aanwezig is in gemeenschappen waar niet-gevaccineerden zich concentreren en waarbij de vaccinatiegraad in zo'n specifieke gemeenschap onder de 90% ligt.

Binnen de regio Noord-Holland Noord zijn verschillen tussen gemeenten, kunnen jullie deze verklaren?

Nee, dit vraagt om een nadere analyse op gemeenteniveau. Daarnaast is bij de interpretatie van verschillen tussen regio's of gemeenten en verschillen tussen jaren binnen eenzelfde regio of gemeente heel belangrijk om voorzichtig te zijn. Dit kunnen daadwerkelijke verschillen zijn, maar ze kunnen ook deels veroorzaakt worden door de mate waarin op regionaal niveau informed consent wordt geregistreerd.

Uit de uitspraken van het RIVM blijkt dat we ons bij een percentage onder de 95% weer opnieuw zorgen moeten maken over uitbraak van met name mazelen, kinkhoest of polio. Zijn er in Noord-Holland-Noord gevallen bekend van uitbraken van deze ziekten?

Nee, er zijn geen meldingen van uitbraken in de regio Noord-Holland Noord bekend van deze infectieziekten. Wel is de dreiging van introductie van ziekteverwekkers zoals mazelen en difterie vergroot doordat vaccinatieprogramma's in andere landen tijdens de coronapandemie niet of

¹ Vanaf 1 januari 2022 moeten JGZ organisaties expliciet toestemming vragen voor de gegevensuitwisseling tussen de JGZ-organisaties en het RIVM en de toestemming vastleggen in het digitaal dossier JGZ. Alleen als er toestemming van de ouders en/of jeugdigen is, worden de vaccinatiegegevens mét persoonsgegevens verstuurd aan het RIVM. Is er geen toestemming, dan worden alleen de vaccinatiegegevens verstuurd.

verminderd zijn uitgevoerd in combinatie met veel reisbewegingen wereldwijd en vluchtelingen. Wereldwijd is een toename van het aantal mazelenuitbraken. Omdat de kinkhoestbacterie continu aanwezig is in Nederland, heeft dit voor de onbeschermden zuigeling direct effect op het risico om een ernstige kinkhoestinfectie te krijgen.

Wat doet de GGD HN om de vaccinatiegraad te verhogen?

GGD HN heeft de afgelopen jaren verschillende maatregelen ingezet ter versterking van de vaccinatiegraad, zoals

- Aanpassingen in de bedrijfsvoering gedurende het van kracht zijn van coronamaatregelen, zoals vaccinaties die normaal gesproken groepsgewijs plaatsvinden in een individuele setting geven. Momenteel worden deze vaccinaties weer groepsgewijs verzorgd, maar is de online afsprakenplanning waarbij ouders en jongeren zelf dag, tijd en locatie kunnen kiezen in gebruik gebleven.
- Een pagina op de website van GGD HN over het RVP met communicatie richting ouders en jongeren. De GGD verwijst op haar website voor nadere informatie altijd naar de website van het RIVM.
- Actieve samenwerking met verloskundigen en ziekenhuizen in het kader van de informatievoorziening en verwijzing van zwangere vrouwen voor de maternale kinkhoestvaccinatie (de 22-wekenprik).

Daarnaast is GGD HN per januari 2023 gestart met het project 'Verhogen vaccinatiegraad RVP'. Hiervoor is 16 uur per week een projectleider aangesteld. Een concreet actieplan komt in zomer 2023 beschikbaar. In het plan zijn 9 actielijnen opgenomen, namelijk logistieke aanpassingen, communicatie, gemeenten met een lage vaccinatiegraad, prikangst, twijfels over vaccineren, moeilijker bereikbare groepen, samenwerking, onderzoek en informed consent. Vanuit het actieplan zal de samenwerking met gemeenten worden opgezocht.

Het verhogen van de vaccinatiegraad is echter niet iets wat van de ene op de andere dag gerealiseerd is. Resultaten op zeer korte termijn zijn niet te verwachten en ook niet te garanderen omdat:

- Er meerdere redenen en maatschappelijke tendensen zijn die een rol spelen bij de beweegredenen van ouders en jongeren om de keuze te maken voor wel of niet vaccineren. Deze redenen kunnen per groep en individu verschillen.
- Maatschappelijke tendensen die een rol kunnen spelen bij de daling van de vaccinatiegraad (zoals bijvoorbeeld toegenomen individualisme, toename wantrouwen tegen overheidsinstanties of farmaceutische industrie, een nieuwe pandemie) lastig of niet te beïnvloeden zijn.
- Er nauwelijks bewezen effectieve interventies beschikbaar zijn. Daarnaast is het effect van interventies lastig te onderscheiden van de invloed van andere factoren op de vaccinatiegraad.
- Bij de monitoring van de vaccinatiegraad kijken we terug in de tijd. Eventuele resultaten in de vaccinatiegraden van acties die in kalenderjaar 2023 nog uitgerold worden, zien we niet eerder terug dan in de rapportage van het RIVM in juli 2025. Zo wordt de vaccinatiegraad m.b.t. de zuigelingenvaccinaties pas vastgesteld als de kinderen twee jaar zijn. En bijvoorbeeld voor de DTP en BMR vaccinaties, die het kind op de leeftijd van negen jaar kan krijgen, wordt de vaccinatiegraad pas bepaald als de kinderen 10 jaar zijn. Er zit dus een forse vertraging in. Daarbij is sinds 1 januari 2022 de informed consent procedure ingevoerd voor de gegevensuitwisseling tussen de GGD en het RIVM. Hierdoor zal het RIVM de vaccinatiegraad per regio en per gemeente minder nauwkeurig kunnen bepalen.

Het verhogen van de vaccinatiegraad is een continu proces. Daarnaast vraagt het om een goede samenwerking tussen verschillende partners, zoals gemeenten, huisartsen, GGD'en, verloskundigen; ook voor het op peil houden van het vertrouwen.